

a barlang neve	a térkép méretaránya	a barlang mélysége	a barlang összhosszúsága
Kisréti-barlang	1:100	-10,7	24
Morgó-barlang	1:100	- 9,8	16
Pisznicei-átjáró	1:100		17
Szunyog-folyosó	1:50		5,8
Kétlyuku-barlang	1:100		10
Bástya-barlang	1:100		16
Bagoly-fülke	1:50		6
Trepnis-barlang	1:50		6,5
Gömb-odu	1:50	+ 2,2	5,4
Omladékos-fülke	1:50		5,4
Vas-barlang	1:50		6
Szeglet-barlang	1:100	- 2,5	16
Határ-barlang	1:100	- 6,8	35,6
Összesen:			169,7 m

A táblázatban a Vértes László-barlang adatai nem szerepelnek. Két felszíni térkép is készült:

A Halyagos-hegy barlangjai és viznyelői 1:10000

A Nagy-Pisznice kőfejtői üregeinek helyszínrajza 1:25000

Fotódokumentáció

Az év folyamán nagyrészt felszíni fotózást végeztünk. Fekete-fehér felvételek készültek. A Vértes László-barlang lezárásáról és a Déli-Gerecse több barlangjáról. A Nagy-Pisznice kőfejtőiben 8 barlangról bejárati, háromról pedig részletes fotódokumentáció készült. Színes diát elsősorban túráinkon használtunk a Bükk nagyfennsík részén készítettünk sok felvételt.

Klíma

Folytattuk és 1978. december 24.-vel befejeztük a Tüzköves-barlangban és a Jura-zsombolyban a méréseket. 1977. november 6.-tól, december 25.-ig hetenként, 1978. január 22.-től december 24.-ig négyhetenként történtek leolvasások.

A Nagy-Pisznicén öt objektumban 13 ponton két alkalommal mértünk. A mérések minden esetben Assmann-féle pszichrométerrel történtek. A kutatási jelentésekhez mellékelte táblázatok a száraz és a nedves hőmérséklet adatait tartalmazzák.

Vizminta

Vizmintagyűjtés a Bányászati Kutató Intézet felkérésére történt. Három alkalommal a Vértes László-barlang Szifontermének kürtjében csepegő-viz gyűjtést végeztünk.

Beszámoló a KPVDSZ Vörös Meteor TE. Baradla Barlangkutató Csoport 1978.

évi tevékenységéről

Szerk.: Vid Üdön

A Baradla Barlangkutató Csoport munkájának gerincét az aggtelek-jósvafői Baradla barlangrendszer sokirányú kutatása képezi. Munkánk fő témáit a csoport megalakulása óta folyamatosan műveljük, és az elkövetkező években is folytatni akarjuk a megkezdett munkát.

A csoport az alábbi kutatási témákban tevékenykedik:

1. A Baradla feltáró kutatása

Ebbe a témakörbe a jelenleg ismert, de fel nem térképezett járatok térképeinek elkészítése, a különböző ágakban végzett bontások és az Alsó-barlangba történő behatolási kísérletek tartoznak.

2. A Baradla hidrológiai viszonyainak vizsgálata.

Célunk a barlang vízháztartásának meghatározása. Ide tartoznak a víznyomjelzési kísérletek és vízhozammérések.

3. Kőzettani vizsgálatok

A barlang vízgyűjtő területén található kőzetek mechanikai, kémiai, szövettani vizsgálatát végezzük. Ez többek között a barlangi kőzethatárok meghatározását és a barlang genetikai vizsgálatához szükséges adalékok megszerzését célozza.

4. A barlang genetikai-morfológiai vizsgálata

Vizsgálatainkkal a barlang kialakulásának folyamatát, az erózió és a korrózió hatását, a barlangban található üledék és hordalék szerepét szeretnénk tisztázni.

5. Őslénytani adatgyűjtés

A barlangban és környékén található ősmaradványok gyűjtését és dokumentálását végezzük.

6. Lámpaflóra vizsgálatok

A barlang idegenforgalmi felhasználásából származó lámpaflórából a mohák elterjedésének feltételeit, életkörülményeiket befolyásoló tényezők folyamatos vizsgálatát végezzük. 1978-ban a felsorolt hat témakörben az alábbi munkát végeztük és a következő eredményeket értük el.

1. A Baradla feltáró kutatása

Az év során a "Sirbolt"-ban végeztünk bontási munkákat /Főág, 2300 m-nél/. Munkánk eredményeként mintegy nyolc méterrel sikerült beljebb jutnunk az oldalágban.

A Csónakázó-tónál a Danca-aknával szemben egy kb. 30 m magas kürtön sikerült kimászunk. Átvizsgáltunk egy eddig be nem járt, mintegy 15 m magas kürtöt a Vaskapu kerülő járatrendszerében.

Jelentős energiát fordítottunk a Csernai-nyelő bontására /kb. 250 munkaóra/, azonban nem értünk el lényeges előrehaladást. A Csernai-ág és a Styxnek az országhatárnál lévő szakaszát kutatni biztonságosan csak egy Csernai-ágba nyitott új bejáraton keresztül lehet elvégezni, mivel a Styx-be épített vízhozammérő a szifonok bezáródását eredményezte. A Csernai-ágban a nyelő felől nem valószínű a bejutás, mivel az az ág végénél lévő törmelékzónában van. A bejutást csak egy táró hajtásával látjuk biztosíthatónak. Ebben a kérdésben felvettük a kapcsolatot az OKTH Barlangtani Intézetével.

Az év során folytattuk a Főág tachimetrikus felmérését, szintezését, ezt a munkát jövőre fejezzük be. További felméréseket végeztünk a Csernai-ágban, valamint a Főágból nyíló oldalágokban.

2. A Baradla hidrológiai viszonyainak vizsgálata

A csoport 1977-ben a Vízügyi Tudományos Kutatóintézet részére vízhozammérőkből álló hálózatot épített ki a Baradlaban, amelyek segítségével a barlang vízháztartását lehet vizsgálni. A csoport vállalta, hogy rendszeresen elvégzi a regisztráló műszerek szalagcseréjét. A szalagcserét április óta hetente végezzük. A vízhozammérő rendszer állapotáról és próbaüzemének tapasztalatairól év közben jelentést adtunk le a Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat részére.

A barlang vízháztartásának vizsgálatához szükségesnek tartjuk csapadékmérő állomások felállítását. Amennyiben anyagi eszközeink lehetővé teszik, 5-6 regisztráló műszerrel ellátott csapadékmérő állomást fogunk a barlang vízgyűjtő területén felállítani. Az év során két alkalommal végeztünk vízfestést. A vízfestések és vízhozammérések eddigi ered-

ményeit Szilágyi Ferenc dolgozata foglalja össze.

Kozák Miklós érdekes munkahipotézist állított fel az év során a Baradla- és Béke-barlang hidrológiai egymásrahatásáról és a pannon kőzettakaró vízháztartásáról, amiről dolgozatában részletesen beszámol. A jövőben úgy folytatjuk majd hidrológiai vizsgálatainkat, hogy ezt a hipotézist is figyelembe vesszük. Működési területünket kiterjesztjük a Béke-barlangra.

3. Kőzettani vizsgálatok

Két kutatótársunk, Piros Hajnalka és Pukánszky Antal a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem hallgatói TDK munka keretében 1975. óta végeznek kőzettani vizsgálatokat. Munkájuk elsősorban a barlangban lévő kőzethatárok meghatározására irányult. Az eddigi munkáról számolnak be dolgozataikban.

Pusztai Sándor a barlangi kitöltés vizsgálatához végzett geoelektromos próbaméréseket. Tapasztalatairól dolgozatában számol be.

4. A barlang genetikai-morfológiai vizsgálata

A barlang kialakulási folyamatának megismeréséhez az év során megkezdtük a barlangi szinleők és a fosszilis teraszok szintezési munkáit. Ez a munka várhatóan még évekig tart.

A barlang kialakulásának folyamatában jelentős szerepet játszik a barlangban található hordalék. Gyuricza György több éve foglalkozik a hordalék szállításának és eróziós hatásának vizsgálatával. A debreceni KLTE hallgatójaként TDK dolgozatban a Mátyás-hegyi barlang és a Pálvölgyi-barlang üledékét vizsgálta, az ott szerzett tapasztalatokat a Baradla-barlang vizsgálatánál szeretnénk felhasználni.

5. Oslénytani adatgyűjtés

A Baradla környékének és a barlangot magába foglaló kőzetnek átvizsgálásakor az év során számos ősmaradványt sikerült begyűjtenünk. A mintagyűjtést elsősorban Dr. Detre Csaba és Borka Zsolt végezték. Az eddig begyűjtött anyagot Dr. Detre Csaba és Borka Zsolt dolgozatukban ismertetik.

6. Lámpaflóra vizsgálatok

A lámpaflóra vizsgálatok ez évben is folytatódtak a jósvalói és az aggteleki megvilágított szakaszokban. A vizsgálatok értékezése fontos adatok hiányában /a barlangi időtartama, turák száma/ nem végezhető el, ehhez a barlang vezetőségének a segítségével szükséges.

A csoport egyéb tevékenységei

Terepbejárás során a Kecső-völgyben a határ közelében mutatta meg csoportunknak Majoros László aggteleki lakos a Tucsi-barlangot. A csoport a barlangot felmérte, a térképet jelentésünkhöz mellékelte. A barlangot a helybeliek nevezték el Tucsi-barlangnak a megtalálóról.

A Tucsi-barlang felmérése során levegőhiányt tapasztaltunk, ami a mérés befejezését lehetetlenné tette, helybeliek szerint a Tucsi-barlang nyílásán időnként nagy mennyiségű víz szokott kiömleni, amelynek nyomait mi is megtaláltuk. A járat felsőbb részében kisebb omlásból származó törmelék, lejjebb pedig agyaglerakódás található. A barlang további kutatását megfelelő technikai felszerelések beszerzése után tervezzük végrehajtani. A Baradlaban folyó munkák elvégzéséhez már hosszabb ideje szükségesnek látszott egy kutatóház berendezése. Ebben az évben sikerült Aggteleken egy lakóházat megvásárolnunk. A ház belső rendbehozását saját erőből elvégeztük. A házban kisebb laboratóriumot fogunk berendezni, amint sikerül a házba a vizet bevezetnünk.

A csoport fenntartásához szükséges anyag eszközöket különböző munkák elvégzésével szereztük meg. Ezek közül szakmai szempontból is jelentős a Pest megyei Tanács megbízásából Nagymaros községben végzett pincefelmérési munkánk. A községben a löszbe vágva nagyon

sok pince van, amelyek elhelyezkedése és állapota a község fejlesztése szempontjából nagyon lényeges. Az év során 82 pincét mértünk fel, és megvizsgáltuk ezek állapotát. A munka valószínűleg folytatódni fog 1979-ben is.

A jelentés kézirata tartalmazza még az alábbi dolgozatokat:

Jelentés a Baradla-barlangban 1978-ban végzett hidrológiai munkákról és megfigyelésekről /Szilágyi Ferenc/

A Béke- és Baradla vízrendszer kommunikációs lehetőségei, valamint a Pannon képződmények szerepe a karsztos területek **vizkörforgalmában** /Kozák Miklós/

Kőzettani vizsgálatok a Baradla-barlangban /Pukánszky Antal/

Mikroszkópi vizsgálatok a Baradla-barlang mészkőtipusainak meghatározásához. /Piros Hajnalka/

VESZ mérések a Baradla-barlangban és környékén /Pusztai Sándor/

Üledékvizsgálatok a budai Mátyás-hegyi- és Pálvölgyi barlangokban /Gyuricza György/

Paleontológiai vizsgálatok a Baradla-barlangban és környékén /Dr. Detre Csaba és Borka Zsolt/

Jelentés a KPVDSZ Vörös Meteor TE. "Diogenes" Barlangkutató Csoport 1978.

évi munkájáról

Thieme A.

Kutatási területünk továbbra is a Rejteki-munkásház - Kajla-völgy - Hór-völgy - Tebepusztá - Balla-völgy - Répáshuta - Rejteki-munkásház által határolt terület, melynek négy fontosabb objektumot tartunk számon.

- I. Szarvaszetetői-viznyelő
- II. A Csunya-völgy és barlangjai
- III. Pénz-pataki-viznyelőbarlang
- IV. Diós-pataki I.-II.-III. sz. barlangok

Szarvaszetetői-viznyelő:

Az év során ezt a munkahelyet reaktiváltuk, mivel hatásos technikai segítségre kaptunk ígéretet. A lehetőségekhez képest biztonságossá építettük ki a bejáratot, s igyekeztünk a víz útját mélyebb szintre vezetni. Felújítottuk egy régebbi **furólyukat**, és a közelében újabbat furtunk. Mivel a megígért technikai segítség elmaradt, a döntés és a továbbjutás a következő év feladata lesz.

A Csunya-völgy és barlangjai

E területen a tervezettnél kevesebb munkát tudtunk végezni. Ennek fő oka, hogy a völgy tűzérési gyakorlatok lőtávolsága esik, és tényleges bacsapódások is előfordultak. Emiatt terepi munkákról alig lehetett szó, s a barlangokban is csak nagyon kis létszámmal dolgozhattunk. Számottevő eredményről így nem számolhatunk be. Munkánk további irányát, feladatait továbbra is az 1977. évi jelentésünkben megjelölt célok képezik.

A Pénz-pataki-viznyelőbarlang

Idei tevékenységünk egyik súlypontja volt ez az objektum volt. Munkánk alapját a múlt évi jelentésben leírtak képezték. Már akkor jeleztük, hogy a szifon vízszintje ingadozik, és ennek mértéke meglepően jelentős. Az idén júniusban rendszeres méréseket kezdtünk, s ennek során minden elképzelést felülmúló vízszintingadozást tapasztaltunk. A mérési értékek a "Nagy Fal" tetejéről, mint "0" pontról számítandók. A "0" pont a bejáratától számítva - 95,5 m. Az észlelés általában két hetenként történt, - az első négy hónapban különösen - nehéz körülmények között. A csapadékos nyár miatt nem volt ritkaság a 600-800 l/perc vízroham, ami lehetetlenné tette a barlang egyes pontjain a haladást, különösen visszafelé. Nehezítette a helyzetet, hogy tisztességes gumiruhánk nincs.